

Kjøbenhavnsposten.

Redigeret af J. F. Giödwald.

Udgiven og forlagt af A. P. Linne.

12te Aarg.

Fredagen d. 21. September 1858.

M 260.

Horsendes, ifølge Kongelig allernaadigst Tilladelse, med Posten saavel i Danmark som i Hertugdømmerne.

Et Par Bemærkninger
ved Fattigskolernes Bestyrelse (cfr. „den Frisindede“ Nr. 70) og en splinterny Prove for theologiske Candidater.

I.

Thybo: Din Ejendre, Jesper! Du skal have Tak for de gode Tanker, Du har om mig.

At blive rost fra en Kant, hvorfra man ei venter saadan Lykke, er En altid forunderligt, og i visse Tilfælde kan sig Noes være mindre behagelig. Sandheden af denne Bemærkning er uden Twivl bleven indlysende for Bedkommende, naar de læste en Artikel i den Frisindede for 4de d. M. Den robede saa lidt Kundstab til den Sag, den omhandlede, var skrevet i et saa uværdigt Sprog, at den i Grunden fortjente at forbizaes med Taushed. Da det dog imidlertid mulig kan have sin Nyte at oplyse det Urigtige i samme, ville vi omtale den Control med Lærerne ved Fattigskolerne, hvorover „den Frisindede“ ytrer saa stor Glæde. Den naturligste Tanke er vel den, at en saadan Control bestaaer i flittige Besøg fra de Medlemmers Side i Directionen, der især bestætige sig med Skolevæsenet, nemlig Major Mangor og Auditeur Feddersen. Men det er dog ingenlunde Tilfældet. Den Forstnævnte har i de Aar, i hvilke vi kjende til disse Skoler, ofte med Mellemrum af tre Maaneder ikke vist sig, og siden Nytaar kun været tre Gange tilstede paa een Skole. Den samme Skole har det andet Medlem af Directionen, som vi nævnte sidst, besøgt fire Gange siden Nytaar, fra hvilken Tid han traadte ind i den specielle Skolebestyrelse. Den første Gang stete det for at gjøre sig bekjendt med Lærerne, den anden Gang, for at underrette dem om, at Directionen havde tilstaaet dem tilstrækkelig Varme, da de indtil da ifsun havde faaet 40 Formetørv daglig til at opvarme en Classe, og det i en Kulde, som den i afgigte Januar. Tredie og fjerde Gang endelig var

der Opslytning fra de forskellige Claæer. Saaledes gaaer det ved een Skole; hvorvidt der er betydelig Forskel med Hensyn til de andre have vi gode Grunde til at omtvivle. Men nu vil Enhver ogsaa indsee, at Directeurerne selv ei føre den Control, hvorom Talen er, og at der kan skee Meget i en Skole, som de ei see med egne Øine. Hvori bestaaer da den nye Control? Ja, den er visselig ikke ny, men den samme, der har været i flere Aar. Skolerne findes nemlig paa de forskellige Stiftelser for Fattiglemmer, og ved dem ere der ansatte Inspecteurer, der have Opsigt med disse og tillige paasee, at Bornene møde til Skolegang. En saadan Inspecteur fører tillige en Protocol, hvori Tiden ansøres, naar Lærerne komme og gaae, og ugentlig indsendes den til Directionen. Dog er det ikke vanskeligt at tenke sig — selv om man fatter „den Frisindede“'s Phantasi — at det vilde være let at finde Exempel, at en Lærer var 4 Mil borte i de samme Dage, da han stod normaliter anført for Tiden fra 8—11 og 2—5. Det er saa simpelt, at Enhver let kan satte Maaden, hvorpaa det kan lade sig udføre, og vi troe det overslodigt at udvikle videre, hvor lidt Sikkerhed slig Control medfører. En „retsindig“ Lærer vil af sig selv besørge sine Forretninger til de bestemte Tider; men han kan vel finde det lidt ydmgende, at hans daglige Gang skal bespeides. Dog det hører til de Ting, hvori en Lærer kan øve sin Taalmodighed, „en Dyd, der af alle ligger mest til hans Bestilling.“

Efter det Foregaende er Inds. vel berettiget til den Mening, at det ikke synderlig kan tilskrives Directionen, hvis det gaaer bedre med Skolerne end forhen; thi dens Control er enten lidet generende eller usikker, men i sag Fald er det rettest at tilsvende Lærerne den Noes, de vistnok fortjene. Maaske det ogsaa her vil være Stedet at nævne nogle ældre og yngre Mænd, der ifølge et Circulaire fra Directionen have onsket at maatte besøge Skolerne og derved bidrage til deres Bedste. De ere Præsterne Raffard, Pauli, Glahn,

havde indfundet sig, men da gjort Gjerning ei staer til at ændre, ville vi ei opholde os herved. Men de Herrer Censorer ville vi berøre. Af de twende Auditorer kan man hverken vente eller forlange, at de som juridiske Candidater nogensinde skulle have haft synnerlig Øvelse i Undervisning, og vi skulle for det Første overlade til deres egen Bevidsthed at bedomme, hvorpå de besidde nogen medfødt Takt dertil. Lieutenant Jessens Fortrinslighed til at censurere de theologiske Candidater, er os ubekjendt, og hans Nygte kan ikke berettige os til nogen bestemt Slutning desangaaende. At Pastor Glahn var tilstede, har, oprigtig talt, gjort os lidt ondt; thi vi syntes, at det vilde have robet mere Besindighed, om han havde undslaaet sig for at tage Deel i dette Optog. Saaledes skal ogsaa en af Stadens mest agtede og ansete Geistlige have gjort; da han blev anmeldt, baade om selv at give Mede, og tillige at anbefale et Par dygtige Candidater til Proven, fandt han det ei passende at gjøre nogen af Delene.

Hvad Gjenstandene for Examinationen angaaer, da paatænker sig os først en Mangel ved den. Vi savne nemlig Oplysning, om Vedkommende maaatte skrive Bogstaver; thi vi finde det efter vor Kundskab sandsynligere, at de skrive daarlige Bogstaver, end at de ikke skulle kunne rette Feil mod Opræsningen af en dansk Bog. Dette Vink kan maafee benyttes, hvis denne Prove oplever en ny og forbedret Udgave. Med Proven i den indbyrdes Undervisning ere vi i Forlegenhed; thi det er os bekjendt, at det er Candidater i Theologien allernaadigst paalagt at erhverve Attest, her i Byen undertegnet af Bisshoppen og Conferentsraad Lassen og contrasigneret af Krigsraad Wille, paa at de besidde Dulighed til at bestyre en Classe for den indbyrdes Undervisning. Havde nu de omtalte Candidater her en saadan Attest, syntes Proven overslodig, men havde de den ikke — hvad der i og for sig er rimeligt — saa var det vel saare usikert, om de besad den fornødne Kundskab til Methoden, og man kunde da vel mene, at denne sig selv constituerende Commission havde gjort bedre i at henvise dem til Normalssolen. Om de tre af de tilstede værende Herrer kan man uden Fare paastaae, at de neppe fjende videre til indbyrdes Undervisning. At lade en Candidat fortælle et Stykke af Bibelhistorien (som Parablen om de betroede Pengesummer, den utroe Forvalter, den barmhjertige Samaritan o. a. d.) er en saa sublim Idee, at dens Udsørelses Hensigtsmæssighed ikke er let at indsee. Saa høit formaar Directionen for de lærde Skoler ei at stige. Efter Planen til den nye Indretning af de lærde Skoler vil der affordres de Ansigende Præsler paa deres Dulighed i de Fag,

hvor i de skulle undervise, undtagen Læreren i Religion, der, naar han er Candidat i Theologien, er fristagen for videre Documentation. Saamegen Agtelse vises her for Universitetets Prove; og der skal fortælles, Hvad de Fleste husse levende fra deres Borneaar uden at have studeret Theologien.

Medens Indsenderen begriber, at Directionen har Ret til at gjøre visse Fordringer til dem, der ville ansættes under den, er han dog overbevist om, at en Prove i den beskrevne Skikkelse er en Utting, og ingen Candidat vil vist tære ydmyge sig saameget, at han underkaster sig den, naar han nu er averteret om dens Beskaffenhed. Enhver Mand med sundt Omdomme indrommer uden Twivl Indsenderen Sandheden deraf, at Børnene ved saadan Lejlighed spille den naturligste og simpleste Rolle.

Læseren er maafee bleven træt ved den lange Udvilning af obscure Forhold; men det er vel ei urigtigt at oplyse disse, naar visse Folk have oversøredet de Grændser, Beskedenhed syntes at burde sætte dem. Hvis det bliver nøvndigt at fortsætte disse Bemærkninger, udbedre vi os et villigt Dre, idet vi forud love, at vi skulle stræbe efter at fatte os i Korthed.

6—29.

Nyheds-Post.

København, den 21de September 1838. En Deputation af Københavns Magistrat og Stadens deputerede Borgere, Justitsraad Borgermeier Mundt og Oberstlieutenant Friedenreich, complimenterede igaard Thorvaldsen paa Stadens Begne, og understedte ham om, at han var blevet udnevnt til Eresborger i København. Diplomet vil blive overrakt Thorvaldsen i en Plenarforsamling af Magistraten og de 32 Mend. Det er en smuk og passende Maade, hvorpaas Stadens Bestyrelse har hedret vor verdensberømte Konstner, og vi kunne kun til Landets Glelse, at, naar den nye Communallov har nedlagt Valgretten til denne Hædersplads i Stadsbestyrelsens Hænder, den da vil blive i Stand til at finde en Mand, der er værdig til at være Nr. 2 i den Næste, hvor Thorvaldsen er Nr. 1.

— Deputeret for København, Agent Hammerich, har paa Grund af Sygdom undskyldt sig for at deelte i den nu forestaende roeslidske Stænderforsamling, og som en Folge heraf er den 8de Suppleant Capitain Herforth indkaldt til Mode.

— Under det kongelige General-Toldkammer og Commerce-Collegium er Fuldmægtig i Tranquebar, Kammerjunker v. Sehested blevet udnevnt til Medlem af Raadet i Frederiksnavn og Cand. jur. Rehling til Fuldmægtig i Tranquebar. Vi have troet specielt at burde henvilede Æpmærksomheden paa disse twende Nominelser, i Serdeleshed den første, da de frembyde mere end een Merklighed. Under den nærværende overordentlige Concurs